

Biuletyn Europejski

nr 26 | marzec 2010

 Grupa EPL

W numerze:

-
- str. 3** **Nowa zielona rewolucja**
Czy jesteśmy w przededniu ważnych zmian w dziedzinie technologii?
- str. 5** **Zielone technologie – technologie jutra**
Poseł Bogusław Sonik o konieczności wykorzystania ekologicznych technologii
- str. 6** **2010 - Rok Fryderyka Chopina, rok Polski**
- str. 7** **Program „Młodzież w działaniu”**
- str. 8** **Program Lifelong Learning – Uczenie się przez całe życie**
- str. 9, 10** **Małopolska i Świętokrzyskie**
Najciekawsze wydarzenia w regionie
- str. 11, 12** **„Trudno przecenić rolę tego projektu”**
- o węźle energetycznym, łączącym naukę, edukację i przemysł rozmawiamy z prof. dr hab. inż. Antonim Tajdusiem, rektorem Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie
- str. 12** **Dzień Bezpiecznego Internetu – „Pomyśl zanim wyślesz”**
- str. 13** **„Euro liść” – nowe logo produktów ekologicznych**
- str. 14, 15** **Bruksela on-line:**
*Europejski znak jakości na naszej żywności;
Prawa niepełnosprawnych;
Ratunek dla rybołówstwa;
Multimedialna biblioteka*

NOWA „ZIELONA REWOLUCJA”

Zachodnie wybrzeże Stanów Zjednoczonych to nie tylko obszar dynamicznego rozwoju tradycyjnych technologii przemysłowych czy informatycznych. To także miejsce, w którym na przestrzeni ostatnich lat w coraz większym tempie rozwijają się nowe, przyjazne środowisku technologie i wszystko wskazuje na to, że Zatoka San Francisco, która w ubiegłym stuleciu stała się liderem w dziedzinie technologii komunikowania się, obecnie chce osiągnąć pierwszeństwo jeśli chodzi o tworzenie „zielonych technologii”.

Naukowcy zatrudnieni na uniwersytetach Berkeley czy Stanford pracują nad elektrycznymi samochodami, ekologicznymi paliwami i rozwiązaniami technologicznymi pozwalającymi zaoszczędzić jak najwięcej energii (np. superizolującymi szybami). Powstają nowe przedsiębiorstwa, które wcielają w życie ekologiczne zdobycze najnowszej technologii. Być może w niedalekiej przyszłości na terenach do niedawna kojarzonych z dynamicznym rozwojem technologii informatycznych czeka nas kolejna rewolucja technologiczna – tym razem zielona.

Image: Paul Martin Eloridge / FreeDigitalPhotos.net

Dlaczego rozwój „zielonych technologii” ma takie znaczenie? Czy jest to tylko kwestia panującej od kilku lat „mody” na poruszanie zagadnień związanych z ociepleniem klimatu? Wydaje się, że obserwowana mobilizacja na rzecz rozwiązania problemu zmian klimatycznych jest wynikiem świadomości, iż istniejące rezerwy paliw kopalnych, a zwłaszcza „czarnego złota” są na wyczerpaniu i nie są w stanie zaspokoić potrzeb energetycznych takich krajów, jak Indie czy Chiny. Z drugiej strony, zastępowanie węgla ropą naftową również nie jest najlepszym rozwiązaniem – w Stanach Zjednoczonych po wydarzeniach z 11 września i wojnie w Iraku powraca się do idei niezależności energetycznej, która pojawiła się już za rządów Jimmy’ego Cartera w 1979 r. Do tych faktów należy dodać jeszcze coraz bardziej niepokojące wyniki badań,

dotyczących przewidywanych skutków zmian klimatycznych – mowa tu zwłaszcza o ustaleniach naukowców z Grupy Ekspertów Międzynarodowych (GLEC). Trudno, by rządy państw zachowywały obojętność wobec perspektywy zalania całych połaci ziemi, występowania tragicznych w skutkach powodzi w jednych częściach świata i równie katastrofalnych susz w innych, nasilania się pogodowych ekstremów, takich jak huragany, czy występowania niedoborów wody pitnej, niszczenia upraw rolnych i rozprzestrzeniania się epidemii.

Uczeni przewidują, że jeśli nic nie zahamuje postępu obecnych zmian, pogodowe ekstrema będą się zdarzały coraz częściej. Niektórzy uważają, że następstwem zmian klimatycznych był huragan „Katrina”, który w 2005 roku uderzył w Stany Zjednoczone. Mniej lub bardziej dramatyczne

przejawy zachodzących zmian mają wpływ na zdrowie człowieka - za sprawą ocieplenia klimatu poszerza się na przykład obszar występowania takich chorób tropikalnych, jak malaria czy denga. Skutki zmian odczuwa także gospodarka, jak bowiem ocenia Międzynarodowy Zespół ds. Zmian Klimatu, wzrost temperatury o 2,5 stopnia spowoduje spadek PKB o 1,5-2%. Zmiany klimatyczne decydują wreszcie o losach poszczególnych gatunków i całych ekosystemów, ze szczególną siłą uderzając w te spośród nich, którym najtrudniej przystosować się do nowych warunków.

Z wagi problemu w coraz większym stopniu zdają sobie sprawę politycy, a największe przeobrażenia w tej kwestii dostrzegamy w Stanach Zjednoczonych, gdzie swego czasu Protokół z Kioto został odrzucony przez Senat stosunkiem głosów 95 do 0 i gdzie konsumowana jest jedna czwarta światowej produkcji ropy, choć Amerykanie stanowią zaledwie 4,5% ludności świata. Na rzecz uświadomienia społeczeństwu zagrożenia aktywnie działa Al Gore, autor filmu „Niewygodna prawda”, do „odwrócenia zmian klimatycznych, które jest wyzwaniem dla XXI wieku” wzywa także Bill Clinton

i jego fundacja „Clinton Climate Change Initiative”. Jeszcze za rządów George’a Busha, zaniepokojonego faktem, że „Ameryka nałogowo spożywa ropę, która często importowana jest z niestabilnych obszarów świata”, podjęto Zaawansowaną Inicjatywę Ekologiczną (Advanced Energy Initiative), w ramach której o 22% wzrosły federalne nakłady na badania nad czystym spalaniem węgla, wykorzystaniem OZE, zwiększaniem efektywności silników samochodowych, hybrydowymi systemami napędu i ogniwami wodorowymi. Obecna ekipa rządowa zdecydowanie popierająca walkę o czystość środowiska.

Oczywiście, Stany Zjednoczone nie staną się z dnia na dzień „modelem ekologicznym”. Amerykańska energia elektryczna nadal w 50% pochodzi z węgla. W latach 1997-2002 udział OZE w produkcji energii elektrycznej w Ameryce uległ nawet zmniejszeniu, a przeciętny Amerykanin konsumuje więcej rezerw naturalnych niż Europejczyk i aż 32 razy więcej niż mieszkaniec któregoś z krajów południowych. Opisywany zwrot ku „zielonej energii” jest jednak faktem i wiele wskazuje, że jesteśmy w przededniu ważnych zmian w dziedzinie technologii.

Image: dan / FreeDigitalPhotos.net

**Wszystkim Czytelnikom
serdeczne życzenia zdrowych,
spokojnych, upływających
w pogodnej,
wiosennej atmosferze
Świąt Wielkanocnych
oraz Wesołego Alleluja
składa Redakcja.**

Zielone technologie – technologie jutra

Posel Bogusław Sonik o konieczności wykorzystania ekologicznych technologii

Porażka szczytu w Kopenhadze unaoczniała błędy dotychczasowej taktyki Unii Europejskiej w kwestii przeciwdziałania zmianom klimatu. Była to taktyka oparta na wierze, że inne kraje pójdą w ślady wyznaczających sobie ambitne cele środowiskowe i apelujących o walkę z globalnym ociepleniem państw UE. Założenie to okazało się błędne. Dobre wzory i wzywanie do naśladowania naszego przykładu to jednak zdecydowanie za mało, by przekonać takie państwa, jak Chiny czy Stany Zjednoczone do efektywnego włączenia się w politykę ochrony klimatu.

Tu potrzebne są raczej konkretne działania, za sprawą których państwa uchylające się od walki z globalnym ociepleniem odczują negatywne skutki swojej polityki. Sądzę, że dobrym rozwiązaniem mogłoby być na przykład wprowadzenie w granicach Unii carbon tax, czyli podatku od emisji dwutlenku węgla. O tym, że może to być skuteczny sposób realizowania polityki ekologicznej, najlepiej świadczy przykład Szwecji, która po wprowadzeniu carbon tax w 1991 znacznie zwiększyła udział energii odnawial-

nych w strukturze wykorzystania energii.

Podjmując działania mające na celu wywarcie presji na Stany Zjednoczone czy Chiny, powinniśmy jednak zwrócić uwagę na fakt, że pod pewnymi względami właśnie z tych krajów należy brać przykład, w odróżnieniu od Europy inwestują one bowiem na masową skalę w przyjazne środowisku zielone technologie. W Stanach Zjednoczonych naukowcy pracują nad czystymi technologiami, a licznie powstające nowe przedsiębiorstwa wcielają te przyjazne środowisku rozwiązania w życie. Rząd amerykański przeznaczył 94 miliardy dolarów na

modernizację sieci elektrycznej, produkcję energii odnawialnych i badania nad ekologicznymi technologiami. Europa nie powinna pozostawać w tyle. Zielone technologie istnieją i przyspieszając ich wykorzystanie będziemy działać na korzyść wszystkich, w tym także krajów trzeciego świata.

Unia Europejska ma szansę stać się beneficjentem zielonej rewolucji. Zachęcając wszystkich do jej wsparcia, chciałbym przytoczyć słowa Mahatmy Gandhiego, będące ulubionym cytatem współzałożyciela Sun Microsystems Vinoda Khosli: „Najpierw nas ignorują, później wyśmiewają, następnie zwalczają... a na końcu zwyciężamy”.

2010

Rok Fryderyka Chopina, rok Polski

Dokładna data jego urodzin zapewne na zawsze już pozostanie przedmiotem sporów. Zapis w metryce chrztu wskazuje na 22 lutego. Sam twierdził, że na świat przyszedł 1 marca. Pomijając ów detal, wiemy ponad wszelką wątpliwość, iż na rok 2010 przypada 200. rocznica urodzin Fryderyka Chopina. To także rok, w którym Polska staje się nieformalnym centrum światowej kultury.

Liczba koncertów, festiwali, wystaw, konferencji oraz rozmaitych innych wydarzeń w całym kraju, zarówno tych, które już miały miejsce, jak i tych, które wciąż przed nami, wymyka się wszelkim szacunkom. Pośród nich warto wymienić zrealizowane na przełomie lutego i marca Nadzwyczajne Koncerty Urodzinowe z udziałem Daniela Barenboima, Rafała Blechacza czy Murraya Perahii oraz wielkie otwarcie zmodernizowanego Muzeum Fryderyka Chopina. W połowie czerwca wielkie emocje towarzyszyć będą odbywającemu się równolegle w wielu krajach festiwalowi „Szalone dni muzyki”, w którym po raz pierwszy weźmie udział Polska, natomiast w październiku – finałowi XVI Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina, który od lat otwiera młodym wirtuozom drzwi do sławy.

Image: Pixomar / FreeDigitalPhotos.net

Choć rok chopinowski najhuczniej świętowany jest w Polsce, to imprez poświęconych kompozytorowi nie brakuje również poza jej granicami. Prócz wspomnianego festiwalu „Szalone dni muzyki” wymienić należy Międzynarodowy Cykl Fortepianowy w londyńskim Southbank Centre, trwające od lutego do czerwca występy mistrzów w paryskiej Salle Pleyel, czy – również w Paryżu – cykl 15 recitali, za tytułowany „Chopin Europejczyk”. Poza Europą 200. rocznica urodzin Chopina z dużym rozmachem obchodzona jest m.in. w Chinach, gdzie od grudnia co miesiąc odbywają się recitale z udziałem światowych gwiazd pianistyki.

Rok chopinowski to jednak nie tylko czas, w którym uwaga całego świata skupia się wokół życia i dzieł jednego z najwybitniejszych Polaków w historii. To także okres, w którym Polska staje

się nieformalnym centrum światowej kultury. Większość zrealizowanych i planowanych wydarzeń budzi żywe zainteresowanie zagranicznych mediów. Bez względu na to, czy mają one miejsce w kraju, czy poza nim, wszędzie Polska postrzegana jest jako klucz do lepszego zrozumienia muzyki Chopina. Przykładem jest poprzedzający inaugurację roku chopinowskiego całodzienny blok BBC na temat Polski i obchodów rocznicy, czy sukces medialny Polaków podczas styczniowych targów rynku fonograficznego MIDEM w Cannes. Rok 2010 jest zatem dla Polski nie tylko rokiem hołdu dla najwybitniejszego z jej kompozytorów, lecz także szansą na wyeksponowanie polskiego dziedzictwa kulturowego na znacznie większą niż dotychczas skalę.

Program „Młodzież w działaniu”

„Młodzież w działaniu” jest programem adresowanym do osób w wieku od 13 do 30 lat, nakierowanym na finansowanie ich rozwoju w sposób odbiegający od schematów przyjętych w systemie oświatowym. Jego zasadniczy cel stanowi wspieranie projektów umożliwiających młodym zdobywanie i rozwijanie szeroko rozumianych kompetencji społecznych, niezbędnych do budowania mocnej i spójnej Europy.

Proponowane projekty winny uwzględniać co najmniej jedno z pięciu ogólnych zagadnień: promocję aktywnego obywatelstwa, rozwój solidarności i tolerancji, dialog międzykulturowy, podnoszenie poziomu organizacji młodzieżowych oraz europejską problematykę młodzieży. Niezmiernie istotne jest jednoczesne wzięcie pod uwagę stałych i zmiennych (rocznych) priorytetów programu, jakimi są: europejskie obywatelstwo, uczestnictwo młodzieży w codziennym życiu społecznym, włączanie „młodzieży mniejszych szans”, w tym przedstawicieli mniejszości etnicznych, do społeczeństwa, szacunek dla różnic kulturowych oraz – priorytet na rok 2010 – walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Aby możliwa była jak najbardziej efektywna realizacja powyższych ogólnych zagadnień i priorytetów, projekty realizowane są w ramach pięciu akcji, z których większość jest dodatkowo podzielona na podakcje. Wyróżnione akcje to:

- 1. Młodzi dla Europy**
(3 podakcje – 1.1-1.3),
- 2. Wolontariat europejski,**
- 3. Młodzież w świecie**
(2 podakcje – 3.1, 3.2),
- 4. Młodzieżowe systemy wsparcia**
(8 podakcji – 4.1-4.8),
- 5. Wsparcie europejskiej współpracy w zakresie problematyki i działań młodzieżowych**
(3 podakcje – 5.1-5.3).

Organami nadzorującymi przyznawanie środków są przede wszystkim Narodowe Agencje „Młodzież w działaniu” oraz Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego. W bieżącym roku terminy składania wniosków o dofinansowanie projektów za pośrednictwem Agencji Narodowych, w zakresie podakcji 1.1-1.3, 2, 3.1, 4.1 i 5.1, przypadają na pierwszy dzień miesiąca kolejno w kwietniu, czerwcu, wrześniu oraz listopadzie. W przypadku wniosków rozpatrywanych centralnie przez Agencję Wykonawczą, objętych podakcją 3.2, 4.2-4.8, 5.2 lub 5.3, terminy upływają na początku czerwca i września. Poza osobami do 30 roku życia, projekt

w ramach programu „Młodzież w działaniu” zgłosić mogą osoby pracujące z młodzieżą oraz instytucje.

W celu szczegółowego zapoznania się z programem warto odwiedzić następujące strony:

Przewodnik po programie „Młodzież w Działaniu”: http://www.młodzież.org.pl/s/p/artykuly/83/832/Przewodnik_2010.pdf

Fundacja Rozwoju Systemu – Edukacji Narodowa Agencja Programu „Młodzież w działaniu”: www.młodzież.org.pl

Komisja Europejska „Youth in Action”: http://ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/doc74_en.htm

Image: Simon Howden / FreeDigitalPhotos.net

Program Lifelong Learning – Uczenie się przez całe życie

„Uczenie się przez całe życie” to zainicjowany przez Komisję Europejską program edukacyjny, którego realizację zaplanowano na lata 2007-2013. Biorą w nim udział wszystkie kraje Wspólnoty oraz Islandia, Lichtenstein, Norwegia i Turcja.

W ramach programu „Uczenie się przez całe życie” powstały cztery programy sektorowe: Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci oraz Grundtvig, a także program międzysektorowy oraz program Jean Monnet.

Pierwszy z nich, **Comenius**, skierowany jest do dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli placówek oświatowych, w tym głównie nauczycieli. Do jego głównych celów należy propagowanie nauki nowożytnych języków obcych, rozwijanie wiedzy dotyczącej różnorodności kulturowej oraz tworzenie metodologii nauczania opartej na technologiach informacyjno-komunikacyjnych. Program daje możliwość wymiany grup uczniów, wymiany nauczycieli, stażów nauczycielskich czy wizyt studyjnych dyrektorów placówek oświatowych.

Program **Erasmus** obejmuje szkolnictwo wyższe. Ma na celu zwiększenie mobilności studentów i kadry akademickiej, m.in. poprzez wzmocnienie współpracy pomiędzy uczelniami oraz wprowadzenie regulacji ułatwiających

porównywanie dyplomów i kwalifikacji. W ramach programu prowadzone są także działania wspierające reformy szkolnictwa wyższego i modernizację programów nauczania.

Leonardo da Vinci jest programem promującym rozwój kwalifikacji zawodowych oraz zwiększanie mobilności pracowników relatywnie do wymogów europejskiego rynku pracy. Program wspiera przede wszystkim innowacyjne rozwiązania edukacyjne, których celem jest dostarczenie uczniom, pracownikom oraz bezrobotnym jasno określonych i powszechnie uznawanych w Europie uprawnień zawodowych. Umożliwia ponadto realizację projektów wymian i staży pracowniczych.

Adresatami programu **Grundtvig** są organizacje działające w obszarze niezawodowej edukacji osób dorosłych, ich słuchacze oraz pracownicy. Główny cel programu to poszerzanie

wiedzy i kompetencji osób dorosłych. Wspierane są zarówno działania w ramach edukacji formalnej (np. w strukturze Centrum Kształcenia Ustawicznego), pozaformalnej (Uniwersytety Ludowe, Uniwersytety Trzeciego Wieku, Domy Kultury itp.), jak i nieformalnej (realizowanej przez muzea, biblioteki i inne placówki kulturalne).

Celem **programu międzysektorowego** jest propagowanie współpracy obejmującej obszar działania co najmniej dwóch z powyższych czterech programów sektorowych. Program **Jean Monnet** ma natomiast służyć integracji europejskiej, m. in. poprzez wspieranie instytucji i stowarzyszeń zajmujących się tą tematyką, organizowanie szkoleń czy prowadzenie działalności badawczej.

Więcej informacji o programach na stronie internetowej: <http://www.llp.org.pl/>

Image: graur razvan ionut / FreeDigitalPhotos.net

MAŁOPOLSKA najciekawsze wydarzenia w regionie

Nagroda Województwa Małopolskiego im. Stanisława Witkiewicza

Trwa piąta edycja konkursu o Nagrodę Województwa Małopolskiego im. Stanisława Witkiewicza. Jego celem jest promowanie współczesnych realizacji architektonicznych, które sprzyjają ochronie i kształtowaniu krajobrazu regionu poprzez harmonij-

ne współistnienie z otoczeniem przy uwzględnieniu wymogów funkcjonalnych, kulturowych, społeczno-gospodarczych, środowiskowych oraz kompozycyjno-estetycznych. Istotną cechą nominowanych budynków musi być również nowatorskie odniesienie się do reprezentatywnych cech zabudowy Małopolski.

W konkursie uczestniczyć mogą obiekty, które zostały oddane do użytkowania w latach 2008-2009. Zgłoszenia mogą dokonywać m. in. biura i pracownie architektoniczne, inwestorzy oraz organy administracji pu-

blicznej, za zgodą właścicieli obiektu. Nagroda przyznana zostanie w trzech kategoriach: architektura użyteczności publicznej, w tym mała architektura i zagospodarowanie przestrzeni, architektura mieszkaniowa oraz architektura sakralna. Warunkiem uczestnictwa w konkursie jest złożenie kompletu wymaganych dokumentów do 30 kwietnia 2010 r., do godziny 12.

Więcej informacji na ten temat na stronie: www.malopolskie.pl/Kultura/Konkurs/?id=47

12. Targi Edukacyjne w Krakowie

W dniach 17-19 marca w Hali Targów w Krakowie przy ulicy Centralnej odbyła się kolejna edycja największej w Polsce południowej imprezy poświęconej oświacie. Zwiedzający mogli zapoznać się z ofertą m.in. szkół ponadpodstawowych, polskich i zagranicznych uczelni wyższych, wydawnictw i portali poświęconych tematyce edukacyjnej oraz różnego typu instytucji szkoleniowych. Imprezie towarzyszyły prelekcje w salach seminaryjnych, a także Salon Możliwości, w ramach którego odbyły się warsztaty fotograficzne, pokazy tańca, mini przedstawienia teatralne,

pokazy mody czy kursy udzielania pierwszej pomocy.

Więcej informacji na temat programu imprezy znajduje się na stronie: www.targi.krakow.pl/pl/targi/Targi_Edukacyjne/

ŚWIĘTOKRZYSKIE najciekawsze wydarzenia w regionie

Nauka, Edukacja, Wychowanie – konkurs

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego ogłosił otwarty konkurs realizacji zadań publicznych z zakresu nauki, edukacji, oświaty i wychowania w 2010 roku. Konkurs, którego adresatami są podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, realizowany będzie poprzez organizację lub/i uczestnictwo w projektach zakwalifikowanych do jednej z następujących

czterech grup projektowych:

1. konferencje, seminaria, warsztaty oraz inne przedsięwzięcia, których celem jest promocja, rozwój i upowszechnienie nauki oraz edukacji wśród lokalnej społeczności (bez względu na wiek),
2. olimpiady, konkursy tematyczne, festiwale oraz inne projekty edukacyjno-wychowawcze, ukierunkowane na wsparcie rozwoju uzdolnień dzieci i młodzieży,
3. lokalne inicjatywy z zakresu edukacji regionalnej, kładące nacisk na wychowanie dzieci i młodzieży,
4. kursy i zajęcia wspierające rozwój

kompetencji kandydatów na studia w woj. świętokrzyskim z dziedzin o wysokim stopniu przydatności dla gospodarki (matematyka, fizyka, języki obce, informacja i technologia komunikacyjna).

Szukamy rady na odpady

Pod tym hasłem ogłoszony został konkurs plastyczny, którego organizatorem jest Marszałek Województwa Świętokrzyskiego oraz wspierające przedsięwzięcie Starostwa Powiatowe. W konkursie mogą wziąć udział dzieci i młodzież w wieku od 6 do 18 lat. Oprócz propagowania postaw proekologicznych, jego celem jest informowanie o konkretnych wydarzeniach, takich jak Dzień Ziemi czy Światowy Dzień Ochrony Środowiska oraz o sposobach zapobiegania degradacji środowiska naturalnego, m.in. poprzez segregację i recykling odpadów.

Konkurs będzie przebiegał

w dwóch etapach: powiatowym i wojewódzkim. Termin przyjmowania prac do pierwszego etapu oraz jego rozstrzygnięcie są określone indywidualnie przez każdy z uczestniczących powiatów. Terminy nadsyłania prac zakwalifikowanych do etapu drugiego

(miejsca I-III w poszczególnych powiatach) oraz jego rozstrzygnięcie przypadają odpowiednio na 30 kwietnia i 24 maja 2010.

Szczegółowy regulamin konkursu znaleźć można na stronie: www.sejmik.kielce.pl

Image: m_bartosch / FreeDigitalPhotos.net

„Trudno przecenić rolę tego projektu”

- o węźle energetycznym, jednoczącym naukę, edukację i przemysł rozmawiamy z prof. dr hab. inż. Antonim Tajdusiem, rektorem Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

Panie Rektorze, bardzo proszę o wytłumaczenie przykładowemu Kowalskiemu, co kryje się za tajemniczo brzmiącym terminem „węzeł energetyczny”?

Pomysł powstał w Unii Europejskiej na wzór praktyki stosowanej w USA. Polega on na tym, aby bardzo ważne dla UE tematy naukowe nie były rozwiązywane osobno w poszczególnych krajach, tylko by powołać rodzaj instytutu międzynarodowego, który będzie się tym zajmował. Konieczne było stworzenie konsorcjów ponadnarodowych w trzech dziedzinach bardzo ważnych dla UE, czyli: energetyki, klimatu (wiąże się z energią, ale potraktowany został oddzielnie), IT (technologie informacyjne). Przedstawiciele poszczególnych krajów zaczęli z sobą współpracować tworząc jednostki międzypaństwowe, tak zwane konsorcja. Jedno z ograniczeń polegało na tym, że w konsorcjum nie mogło partycypować więcej niż sześć krajów. Polskę reprezentowała Akademia Górniczo-Hutnicza, która stworzyła grupę z przedstawicielstwem Niemiec, Hiszpanii, Szwecji, Francji, Belgii i Holandii. Ośrodki te napisały duży projekt i złożyły do Europejskiego Instytutu Technologicznego w Budapeszcie. Nasz projekt wygrał w konkursie, pokonał siedmiu rywali. Oprócz uniwersytetów w skład konsorcjum muszą

wchodzić jednostki badawczo-rozwojowe oraz przemysł. Instytuty badawcze są pośrednikami między uczelnią i przedstawicielami przemysłu. Wokół naszego węzła wiedzy udało się zjednoczyć wszystkie najważniejsze firmy energetyczne Polski. Myślę tutaj m.in. o firmach takich jak: Tauron, LOTOS, PGNiG, ZAG Kędzierzyn-Koźle. Każdy z krajów wybrał dwa zagadnienia,

które są dla niego szczególnie ważne, w których będzie się specjalizował. Oczywiście inne tematy też będą realizowane. Polska skupiła się głównie na czystych technologiach węglowych i synergii węglowo-jądrowej. Niemcy zajmą się zrównoważoną energią, Szwedzi odnawialną energią wiatrową i słoneczną, Francja energią jądrową.

Co to w praktyce oznacza to dla Polski, Krakowa?

Po pierwsze największą zaletą jest fakt, że pojawiają się pieniądze na badania. Rozmawiamy o 120 mln euro rocznie. Będziemy mieli dostęp do najnowocześniejszych technologii w Europie i na świecie. Nasi naukowcy będą mieli możliwość rozwijać swoje zainteresowania wyjeżdżając za granicę, do nas będą przyjeżdżali naukowcy z innych krajów. Podniesiony zostanie prestiż AGH, Krakowa, Polski na arenie Europy i świata.

AGH z pewnością wiele zyska dzięki temu, że będzie koordynować projekt.

Ważne jest, że nie jesteśmy już anonimowi. Teraz będziemy działać na rzecz Unii Europejskiej wraz z innymi państwami. Ważne, że nasi studenci będą mogli wyjeżdżać do partnerskich krajów na studia, praktyki, staże. Dotyczy to również doktorantów. Udział w projekcie Europejskiego Instytutu Technologicznego będzie ich wyróżniał w środowisku. W AGH, w ośrodku EIT, pojawią się unikalne laboratoria, których w Polsce nie ma. Do tej pory AGH było silnie związane z przemysłem, a dzięki węzłowi relacje te zajądą się jeszcze bardziej. Firmy będą mogły chłonać rozwiązania nie tylko z Polski, ale również z pozostałych pięciu krajów. Do tego nie będą

płacić za licencje. Oczywiście będzie to transakcja wiązana, firmy też będą musiały coś dać od siebie, np. możliwość wdrażania tematów. Jest to wielka sprawa, wielkie przedsięwzięcie.

Trudno przecenić rolę i znaczenie tego projektu. Jeszcze raz podkreślę, jak wielką zaletą jest fakt, że jednoczy naukę, edukację i przemysł. Przedsię-

wzięcie ma trwać od 7 do 15 lat. Po 7 latach będziemy ocenieni: jeśli wypadniemy dobrze, to finansowanie przesunie się do 15 lat. Dotychczas zdobycie pieniędzy na badania trwające kilka lat stanowiło problem, teraz takiego problemu nie będzie. Myślę, że odkryjemy jeszcze wiele zalet tej inicjatywy.

Bardzo dziękuję za rozmowę, w imieniu redakcji życzę determinacji i siły do wykorzystania wszystkich nowych możliwości.

Dzień Bezpiecznego Internetu – „Pomyśl zanim wyślesz”

W 2004 roku Komisja Europejska zainicjowała Dzień Bezpiecznego Internetu (Safer Internet Day), który odbywa się w pierwszej połowie lutego (zazwyczaj drugi wtorek lutego). Dzień obchodzony jest nie tylko w Unii, bierze w nim udział ponad 60 krajów z całego świata. Ma na celu propagowanie działań na rzecz zapewnienia bezpiecznego dostępu do Internetu dzieciom i młodzieży oraz szkolenia w tej kwestii dorosłych: rodziców, nauczycieli, wychowawców.

Od 2005 roku w inicjatywie uczestniczy również Polska. Organizatorami są Fundacja Dzieci Niczyje oraz Naukowa i Akademicka Sieć Komputerów, wspólnie tworzące Polskie Centrum Programu „Safer Internet” odpowiedzialne za realizację programu

w naszym kraju. Obchody DBI zostały objęte honorowym patronatem przez Katarzynę Hall, Minister Edukacji Narodowej. Partnerem głównym DBI jest Fundacja Orange. Rokrocznie organizatorzy zachęcają do organizowania lokalnych inicjatyw na rzecz bezpieczeństwa młodych ludzi w internecie szkoły, organizacje pozarządowe, firmy i osoby prywatne. Najpopularniejsze działania to: zajęcia edukacyjne, szkolenia, happeningi, gazetki szkolne, kampanie informacyjne. Każde przedsięwzięcie może wziąć udział w konkursie i zostać nagrodzone.

W tym roku DBI miał miejsce 9 lutego, wtedy też we wszystkich krajach UE ruszyła kampania medialna poświęcona problemowi ochrony prywatności w internecie pt. „Think B4 U post!”, w Polsce znana pod nazwą „Pomyśl zanim wyślesz”. Dla użytkowników internetu, szczególnie młodych ludzi, sieć to doskonale miejsce do ujawnienia własnych poglądów, zdjęć, zainteresowań czy też nawiązywania nowych znajomości. Niestety, pomimo ostrzeżeń internauci nie przestrzegają zasad bezpieczeństwa, co może prowadzić do tragedii. Molestowanie,

szantaż i prześladowanie to według socjologa Michela Walrave z Uniwersytetu w Antwerpii trzy rodzaje zagrożeń, których ofiarą najczęściej padają młodzi internauci.

W Polsce z co najmniej z jedną z form internetowej przemocy spotkała się ponad połowa użytkowników w wieku od 13-17 lat – donosi komunikat Komisji Europejskiej, który powołuje się na raport instytutu Gemius dla Fundacji Dzieci Niczyje. W innych krajach Unii Europejskiej sytuacja wygląda podobnie. W Belgii i w Wielkiej Brytanii jedna trzecia nastolatków padła w sieci ofiarą prześladowań. Dlatego tak ważne są kampanie społeczne, które mogą ustrzec przed niebezpieczeństwem.

„W idei Dnia Bezpiecznego Internetu niezwykle ważny jest jego międzynarodowy charakter – rosnąca z roku na rok liczba państw uczestniczących w obchodach DBI świadczy o coraz większym zrozumieniu wagi problematyki bezpieczeństwa dzieci korzystających z internetu i nowych technologii. To wyjątkowa inicjatywa, która przez ostatnie siedem lat nabrała dużego rozmachu i co roku w lutym staje się platformą bliskiej współpracy narodowych ośrodków programu „Safer Internet”, partnerów rządowych, pozarządowych i komercyjnych – wszystkich działających we wspólnym celu na rzecz bezpieczeństwa dzieci online” – mówi Agnieszka Wrzesień, koordynator projektu „Saferinternet.pl” z Fundacji Dzieci Niczyje.

Więcej informacji na ten temat znajduje się na stronie: www.dbi.saferinternet.pl.

„Euro liść” – nowe logo produktów ekologicznych

8 lutego nastąpiło ogłoszenie zwycięzcy konkursu na logo dla produktów ekologicznych w krajach UE. Od lipca br. nowe logo pojawi się na wszystkich paczkowanych produktach unijnych, które posiadają status ekologicznych.

Od produktów tego typu wymaga się m.in. aby sposób ich wytworzenia był przyjazny dla środowiska (np. z zachowaniem energooszczędności, przy jak najmniejszej ilości odpadów), by powstały z możliwie niewielkiej ilości surowców, a surowce te podlegały ponownemu użyciu i nie zawierały substancji toksycznych. Ponadto produkty ekologiczne nie powinny być testowane na zwierzętach, a ich opakowanie powinno być zredukowane do minimum.

Do rywalizacji w konkursie zgłoszonych zostało niemal 3500 prac, z których w pierwszym etapie jury

wyłoniło 3 najlepsze. Kolejny etap rozstrzygnięto w powszechnym głosowaniu online. Zwycięzcą konkursu został niemiecki student Dusan Milenkovic, którego projekt zatytułowany „euro liść” zdobył aż 63% z blisko 130 000 głosów. Poza pierwszą nagrodą w wysokości 6000 euro przyznano wyróżnienia za dwa pozostałe projekty, odpowiednio 3500 i 2500 euro. Po ogłoszeniu werdyktu pomysłodawczyni konkursu, komisarz ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich Mariann Fischer Boel nie kryła zadowolenia: „To działanie podniosło rangę żywności ekologicznej i mamy w tej chwili logo, które będzie rozpoznawalne przez wszystkich. Projekt logo jest ładny i elegancki, i z niecierpliwością czekam na pojawienie się w sklepach w lipcu bieżącego roku produktów opatrzonych tym znakiem.” Wszystkie trzy nagrody zostaną wręczone w lipcu podczas oficjalnej ceremonii w Brukseli.

Bruksela on-line

Europejski znak jakości na naszej żywności

Możliwe, że niebawem na opakowaniach produktów spożywczych pochodzących z europejskiej hodowli i upraw będzie znajdował się europejski znak jakości. Posłowie z parlamentarnej komisji rolnictwa poparli pomysł wprowadzenia znaku, który będzie gwarantem jakości.

Komisja Europejska poza innymi propozycjami modernizacji oznakowania żywności zaprezentowała pomysł na unijne logo.

Unia Europejska ma najwyższe standardy jakości produktów spożywczych na świecie. Są one nazywane „żywym” dziedzictwem kulturowym i kulinarnym Unii Europejskiej, stanowią również ważny element życia gospodarczego wielu regionów europejskich.

Konsumenci często myślą o znaczeniu geograficzne wskazujące miejsce przetworzenia produktu z miejscem pochodzenia produktu rolnego. Komisja Rolnictwa wyjście z tej sytuacji widzi w stworzeniu obowiązkowego oznakowania informującego o miejscach wytwarzania produktów pierwotnych. Będzie to najlepsze i najpewniejsze źródło informacji dla konsumenta na temat jakości nabywanych produktów. Obowiązkowe oznaczenia znalazłyby się na produktach, które co najmniej

w połowie przygotowane zostały ze składników pochodzenia rolnego.

Prawa niepełnosprawnych

Parlamentarna Komisja Praw Człowieka poparła projekt, który ma szansę zmienić podejście do pięćdziesięciu milionów niepełnosprawnych obywateli Unii. Chodzi o członkostwo UE w konwencji ONZ, która przenosi kwestię niepełnosprawności ze sfery socjalnego dobrobytu w dziedzinę praw człowieka. Za jej sprawą osoby niepełnosprawne przestaną być tylko beneficjentami opieki społecznej i będą mogły walczyć o rzeczywiste równouprawnienie.

13 grudnia 2006 roku zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych. Komisja Europejska została upoważniona przez Radę do jej podpisania w imieniu Wspólnoty. Dokument został podpisany 30 marca 2007 roku, wszedł w życie 3 maja 2008 roku.

Parlament przyjął konwencję w kwietniu 2009 roku i wezwał rządy do ratyfikacji. Zostanie ona włączona do unijnego prawodawstwa, gdy ratyfikują ją wszystkie kraje członkowskie. Wtedy to osobom niepełnosprawnym

zostaną zagwarantowane prawa w takich dziedzinach jak edukacja, zatrudnienie i transport. W chwili obecnej tylko dwanaście krajów członkowskich UE ratyfikowało konwencję.

Konwencja zapewnia poszanowanie godności i autonomii osoby niepełnosprawnej, w tym możliwości dokonywania własnych wyborów, jak również poszanowanie niezależności, niedyskryminację oraz pełne uczestnictwo w społeczeństwie i integrację społeczną.

Ratunek dla rybołówstwa

Jest coraz więcej sygnałów, które wskazują konieczność reformy unijnej polityki w dziedzinie rybołówstwa. M.in. drastycznie maleje pogłowie ryb, tym samym spada rentowność sektora, co zagraża tysiącom miejsc pracy.

Obecnie w tym sektorze pracuje w UE około czterysta tysięcy osób. W regionach przybrzeżnych, często nie ma innej możliwości zatrudnienia niż praca w rybołówstwie. Dotyczy to nie tylko rybaków, ale również całej branży, czyli przetwórstwa, marketingu, dystrybucji. Liczba kobiet zatrudnionych w tej branży przekracza jedną czwartą ogółu pracowników.

Hiszpania wiedzie prym wśród producentów, w 2005 roku dostarczyła na

Bruksela on-line c.d.

rynek ponad milion ton ryb i owoców morza. Kolejne miejsca zajmują Dania, Francja i Wielka Brytania.

Najwięcej ryb jedzą Portugalczycy, zaraz po nich są Hiszpanie. Litwini znaleźli się na trzeciej pozycji, a Rumuni na ostatnim miejscu. Przeciętny Europejczyk spożywa rocznie 20 kg ryb i owoców morza.

Posłowie wypowiedzą się w sprawie przyszłego modelu zarządzania tym sektorem i zamierzają w pełni wykorzystać nowe uprawnienia, które przynosi w tej dziedzinie Traktat Lizboński.

Posłanka Maria do Céu Patrão Neves (EPL) przedstawiła projekt sprawozdania, w którym stwierdziła, że nowa europejska polityka rybołówstwa powinna w równym stopniu uwzględniać aspekty społeczne, środowiskowe i gospodarcze. Podstawowe zasady zreformowanej polityki powinny odwoływać się do „dobrych praktyk rybackich” pozostawiając rybakom więcej niż dotychczas odpowiedzialności i swobody.

Multimedialna biblioteka

Europeana to multimedialna internetowa biblioteka europejska. Daje dostęp do ponad czterech i pół miliona książek, filmów, map i czasopism.

W przyszłym roku zbiory mają pomieścić dziesięć milionów cyfrowych tekstów. Rozwój biblioteki hamuje niestety prawo autorskie, które różni się w krajach członkowskich. Posłowie z parlamentarnej komisji kultury przyjęli sprawozdanie, które wspomogło rozwój projektu Europeana.

Mediateka ruszyła 20 listopada 2008 roku. Projekt ten podjął wyzwanie digitalizacji (zmiany na postać cyfrową) światowego dziedzictwa kulturalnego. Portal udostępnia czytelnikom książki, czasopisma, filmy, mapy, zdjęcia i muzykę. Jednocześnie jest cyfrowym archiwum, które zachowuje dla przyszłych pokoleń treści dziedzictwa kulturalnego.

Współtwórcą projektu są biblioteki, instytuty badawcze, krajowe instytucje promocji kultury, archiwa i stowarzyszenia opieki nad dziedzictwem intelektualnym. Bibliotekę współfinansuje Unia Europejska, choć partnerzy Europeany oraz instytucje udostępniające swoje zbiory w sieci pochodzą również z krajów trzecich, takich jak na przykład Serbia czy Szwajcaria. Zbiory i część administracyjna znajdują się w Hadze, w budynku holenderskiej Biblioteki Narodowej.

Niestety prawa autorskie nie nadążają za rozwojem cyfrowej komunikacji. Dystrybucja książek w sieci napotyka na podobne przeszkody jak darmowe udostępnianie muzyki. Zwolennicy dzielenia się dobrem kulturalnym w internecie powołują się na przykład klasycznej biblioteki, w której raz zaku-

piony, pojedynczy egzemplarz książki wypożycza i czyta kilkadziesiąt, a nawet kilkaset osób. Chcą, aby w sieci obowiązywały podobne zasady.

Ich przeciwnicy uważają, że swobodny dostęp do literatury w sieci zaszkodzi sprzedaży książek, a tym samym odbierze źródło dochodu pisarzom. Poszukiwanie konsensusu w tej kwestii trwa.

„Musimy zachęcić państwa członkowskie do hojniejszego finansowania digitalizacji. Trzeba również zapewnić ochronę praw autorskich. Podjęłam się wielkiego politycznego wyzwania, jakim jest wypracowanie kompromisu między dostępnością książek a gażą dla ich autorów. Google zeskanowało wiele książek objętych prawami autorskimi, autorzy zaczęli składać skargi, aż wreszcie sprawa trafiła do sądu”, mówi posłanka Helga Trüpel.

Image: Michelle Meiklejohn / FreeDigitalPhotos.net

Biuletyn Europejski
Newsletter Posła do Parlamentu
Europejskiego Bogusława Sonika

Redakcja:

Biuro Posła do Parlamentu
Europejskiego Bogusława Sonika
ul. Kanonicza 12/1, 31-002 Kraków
tel.: +48 12 290 69 34
e-mail: redakcja@boguslawsonik.pl

Projekt graficzny: Tomek Budzyń,
e-mail: tomekbudzyn@gmail.com